

## *Reacties en commentaren* **Reactie op artikel van H.W.G.M. Peer 'Boven over onderwijs' (TvHO, 11, 2)**

De bijdrage die Peer heeft geleverd met zijn pre-advies 'Boven over Onderwijs' aan de zogenaamde kerntakendiscussie binnen de Adviesraad voor het Onderwijs (ARO), is heel boeiend. Kijken naar onderwijs vanuit de economische discipline levert nog steeds waardevolle inzichten op, ook als het gaat om kerntaken met betrekking tot het overheidsbeleid in zaken die het onderwijs betreffen. Het pre-advies van Peer is niet alleen een stimulans, maar – hoe kan het anders – het roept ook vragen op en lokt discussie uit. In deze reactie wil ik mij tot een paar punten beperken.

- 1 De relatie tussen onderwijs en welvaartsontwikkeling wordt gebruikelijk in macro-economische groeimodellen aan de orde gesteld. Daar is op zichzelf niets op tegen als het gaat om verbanden op een hoog abstractieniveau. Maar het wordt wel anders als uit deze verbanden die veelal statistisch en niet conceptueel geconcretiseerd worden argumenten voor kerntaken ten behoeve van het beleid worden afgeleid. Juist op het macro-niveau van de analyse komt een aantal relevante specificaties tussen soorten en niveaus van onderwijs enerzijds en economische groei anderzijds onvoldoende uit de verf. Ik heb de indruk dat in het pre-advies van Peer te weinig aandacht bestaat voor de noodzaak van een dergelijke specificatie. We weten ten behoeve van het beleid nog maar heel weinig van deze verbanden.
- 2 Een tweede kanttekening betreft de laatste alinea van de paragraaf over openbare financiën. Hierin voert Peer de nobelprijswinnaar Gary Becker op om de stelling te kunnen verdedigen, dat individuen op jeugdige leeftijd tijd en geld in zichzelf investeren om later potentieel meer te kunnen verdienen. Hieruit volgt, volgens de interpretatie van Peer, dat een ouder wordende maatschappij voor een wezenlijk dilemma komt te staan, namelijk het bevoordelen van de jongeren boven de ouderen (als het om bekostiging van onderwijs gaat).  
Peer gaat er namelijk vanuit dat de opbrengsten van de investeringen in ouderen kleiner zullen zijn dan die in jongere generaties.  
Ik vraag mij af of dit (nog) wel zo is. Kennis en opleiding van jong én oud hebben een steeds kortere levenscyclus, en hierdoor kan de jongere generatie veel minder snel een 'overschot' behalen op de ouderen. Een vrijwel permanente educatie van *iedere* generatie is nodig om economisch productief mee te kunnen. Dat werpt een ander licht op de sociale kosten/batenanalyse van onderwijs voor verschillende generaties dan Peer doet voorkomen. Wellicht dat hier een nieuw terrein voor verder onderzoek ligt.